

Herstel Dichtbij – Samen voor Mentale Gezondheid

Een programma van Oranje Fonds en MIND

Juni 2025

Uitkomsten programma Herstel Dichtbij 2022 - 2024

Herstel Dichtbij – Samen voor Mentale Gezondheid was een gezamenlijk initiatief van het Oranje Fonds en MIND. Herstel Dichtbij is in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Zelfregie en Herstel ontwikkeld en werd ondersteund door het Instituut voor Publieke Waarden. Het programma heeft de afgelopen drie jaar 30 zelfregie- en herstelorganisaties gesteund met 3,4 miljoen euro. Zo kregen zij de ruimte om aan hun ontwikkeling te werken. Deze organisaties bieden ondersteuning, ontmoeting en hulp in de buurt, voor en door mensen met een psychische

kwetsbaarheid. Hun mogelijkheden, talenten en ambities staan centraal. Hierdoor voelen de bezoekers er zich weer mens, en niet hun diagnose of probleem. Wat de herstelbeweging – de mensen en hun initiatieven – kenmerkt is de kwetsbaarheid die als kracht ingezet wordt.

Herstel Dichtbij heeft in de afgelopen drie jaar een flinke boost gegeven aan het versterken en uitbreiden van de zelfregie- en herstelsector.

Kennis delen

Dankzij Herstel Dichtbij is er een levendige community ontstaan van zelfregie- en herstelorganisaties. Er is sprake van kruisbestuiving tussen startende en gevestigde organisaties die hun kennis, kunde en ervaring steeds vanzelfsprekender met elkaar zijn gaan delen. Zo is herstelgericht boksen (Voor Elkaar Boksen) wijdverspreid geraakt en is het Suïcidepreventiecentrum bij enkele zelfregiecentra actief. De afgelopen jaren is er verder een schat aan kennisproducten ontwikkeld: publicaties,

filmpjes, podcasts, diverse handboeken en notities – producten van de actieonderzoeksgroepen en expertteams. Deze zijn te vinden in de [kennisbank](#) van de NVZH. Daar vind je ook de reflecties van het IPW op het programma: 'Acht reflecties op de zelfregie- en herstelbeweging en mentale gezondheid in Nederland'. Daarnaast gaat de NVZH als de branchevereniging het delen van de kennis tussen de gevestigde initiatieven verder vormgeven en stimuleren.

Programmapartners

Oranje Fonds

Het Oranje Fonds is het grootste sociale fonds van Nederland. Het versterken van mentale gezondheid is een belangrijk aandachtsgebied.

MIND

MIND is pleitbezorger voor een psychisch gezonde samenleving en ondersteuner van initiatieven op het gebied van zelfregie en herstel.

IPW

Het Instituut voor Publieke Waarden doet actieonderzoek, zet publieke ondernemingen op en ontwikkelt kennis.

NVZH

Nederlandse Vereniging voor Zelfregie en Herstel zet zich ervoor in dat inwoners nabij kansen vinden voor zelfregie en herstel middels duurzame inbedding van zelfregie- en herstelinitiatieven.

Individuele projecten

Zowel startende als gevestigde zelfregie- en herstel-initiatieven namen deel aan het programma. Gevestigde initiatieven werkten aan eigen ontwikkelvraagstukken, zoals het opzetten van een opleiding voor ervaringsdeskundigen, het verkrijgen van een meer diverse groep bezoekers (jongeren, migranten) of duurzame financiering. Startende initiatieven gingen vooral voor het opzetten van een eigen locatie/open inloop. Het programma is gestart met 30 initiatieven. Eind 2024 maakten de volgende initiatieven deel uit van de Herstel Dichtbij-community:

Initiatieven

1 Vriendendiensten, Deventer	16 Kompasie, Den Haag	25 Zelfregiecentrum, Oss
2 Stjoer, Leeuwarden	17 De Hoofdzaak, Hoorn	26 Gewoon Herstel, Uden
3 Herstelacademie Haarlem en Meer, Haarlem	18 Zorgvrijstaat, Rotterdam	27 Nexus, Zwolle
4 Ixta Noa, Enschede	19 Out of the Box TV, Deventer	28 Culemborg Herstelt, Culemborg
5 Vitale Verbindingen, Arnhem	20 Culti Care, Zeist	29 Lumen, Lisse
6 TEAM ED, Amsterdam	21 MensdoorMens, Almelo	
7 Stadskamer, Doetinchem	22 Suïcide Preventie Centrum, Harderwijk	
8 HerstelTalent, Middelburg	23 Perceval, Amsterdam	
9 KernKracht, Gouda	24 Dalisay Recovery, Medemblik	
10 Het Kiemuur, Tilburg		
11 Steunpunt GGZ Utrecht, Utrecht		
12 De Waterheuvel, Amsterdam		
13 Focus, Zwolle		
14 Zelfregie NL, Venlo		
15 Stichting JIJ, Rotterdam		

Een greep uit de uitkomsten

- **Vriendendiensten Deventer** ('Leren faciliteren') en **Focus Zwolle** ('LEF') hebben een interne leergang ontwikkeld, inclusief bijbehorende handboeken, voor medewerkers en vrijwilligers die verder willen groeien in hun rol.
- Zowel **TEAM ED** als **Zelfregie NL** hebben diverse instrumenten, zoals handboeken, ontwikkeld voor het nog beter invullen van de verschillende rollen en de werkwijze binnen de organisatie.
- **HerstelTalent** heeft, met name via huisartsen, gezorgd dat in Zeeland een brede groep mensen kennis kan maken met de WRAP-methode.
- **Het Kiemuur** is doorontwikkeld naar Herstelacademie de Kiem.
- Het ontmoetingscafé De Verbinding is inmiddels niet meer weg te denken uit het activiteitenaanbod van **De Hoofdzaak** in Hoorn. Een groot scala aan, vooral door vrijwilligers bedachte, activiteiten trekt een brede groep bezoekers aan.
- **CultiCare**, een startend initiatief voor mensen met een migratieachtergrond, heeft voor de komende drie jaar een subsidie toegekend gekregen van de gemeente Zeist.
- Het tweede Inloophuis van **Dalisay Recovery** voor mensen met een eetstoornis is geopend en loopt goed.
- **Ixta Noa** heeft (docenten van) opleidingen tot ervaringsdeskundige in de regio Oost-Nederland verbonden met de praktijk, om zo de inzet en effectiviteit van ervaringsdeskundigen te versterken. Docenten liepen mee in de Praktijkhuizen en gaven workshops aan de medewerkers van Ixta Noa. Daarnaast is het online opleidingssysteem van Ixta Noa vervangen en is het aantal opleidings-modules uitgebreid.
- **Kernkracht** heeft de Ervaringscafés voor jongeren uitgebreid naar vijf gemeenten in de regio.
- **Steunpunt Zelfregie en Herstel** in Utrecht heeft de eigen methodiek gericht op cultuursensitief werken vastgelegd in een hand- en een casusboek, uitgetest en geïmplementeerd.

Programma-activiteiten 2022-2024

7

kennisdagen

3

edities van de
leergang Maatschappe-
lijk Ondernemen
+ coaching

14

plenaire sessies
van de leergang
Versterken van
de Beweging

5

actieonderzoeks-
groepen van de
leergang Versterken
van de Beweging

5

expertteams
van de leergang
Versterken van
de Beweging

2

sessies van
de Summerschool

1

Masterclass
Financiering

Slotbijeenkomst Herstel Dichtbij 14 november 2024

Tweehonderd mensen, onder wie programmadeelnemers, beleidsambtenaren, verzekeraars en andere betrokkenen, kwamen bij elkaar om hun kennis en ervaring te delen, terug te kijken op het programma en vooruit te kijken

naar de toekomst van zelfregie en herstel met een bijzondere rol voor de beschermvrouwe van het Oranje Fonds: Koningin Máxima.

Quotes van programmadeelnemers

“ Het heeft mij als projectleider een 'nieuwe familie' opgeleverd. Het is fijn om te weten dat je niet de enige bent die worstelt met bepaalde dingen. Wanneer ik nu ergens tegen aan loop, bel ik mijn collega's van Herstel Dichtbij op om te sparren. ”

Het Kiemuur

"We hebben een enorme kennisinjectie gehad en veel ervaringen kunnen delen. En bovenal gebouwd aan een sterke community."

Vriendendiensten

"De kennisdagen zijn steeds erg interessant en een hele fijne manier om collega's in het land te ontmoeten en van elkaar te leren. Wij namen deel aan de expertgroepen 'impact meten' en 'taal en waarden'. Dat heeft tot mooie gesprekken en uitkomsten geleid. De expertgroep 'impact meten' is nog volop actief. De expertgroep 'taal en waarden' ligt even stil. Aan onszelf om dat levend te houden, want de groep draagt bij aan een belangrijke discussie over wie wij zijn."

De Hoofdzaak

“ Er is een enorme verscheidenheid tussen zelfregie- en herstelinitiatieven, maar we hebben elkaar gevonden op wat ons bindt, onze gezamenlijke waarden; onze verschillen zijn juist een kracht en een logisch gevolg van een bottom-up werkwijze. ”

Focus

“ We hebben een fantastisch netwerk waar we nu deel van uitmaken. We hebben de organisatie flink kunnen professionaliseren, er is veel kennis in het netwerk waaruit we kunnen putten. ”

OOTBTv

"Dankzij de LMO zijn wij maatschappelijke ondernemers geworden, waar we voorheen minder 'business gedreven' handelden. Het doel blijft hetzelfde: blijvende positieve impact bereiken bij onze doelgroep, maar dankzij de ondernemersmentaliteit, is ons bereik veel groter geworden. Het vertrouwen dat we in ons handelen hebben gekregen, zorgt ervoor dat we onze waarde beter en breder in kunnen zetten."

Dalisay Recovery

"Dankzij Herstel Dichtbij zijn we ook echt een Zelfregie- en Herstelinitiatief geworden. We zijn inmiddels ook als zodanig door anderen herkend."

Zorgvrijstaat

“ Naast de gewenste verbetering van onze opleiding, was het met alle organisaties (inclusief Mind, IPW, NVZH en Oranje Fonds) samen optrekken aan alle kanten verrijkend. Het heeft echt een boost gegeven aan verbinding en de landelijk gewenste beweging. Het heeft wat dat betreft echt impact gehad! ”

Ixta Noa

“ Een prachtig programma dat wat ons betreft nog lang voortgezet wordt. Als tip geven we mee: stimuleer vanaf het begin af aan het onderlinge contact tussen de organisaties. ”

Gewoon Herstel

Impuls Herstel Dichtbij - editie 2023 en 2024

De Impuls was gericht op organisaties die niet alle kenmerken hebben van een zelfregie- en herstelinitiatief, maar wel van betekenis willen zijn voor mensen met een psychische kwetsbaarheid en voor (én door!) hen speciale activiteiten wilden gaan opzetten. Er waren twee edities

van de Impuls – in 2023 en 2024. Voorbeelden van activiteiten die gesteund zijn: bijeenkomsten rondom Positieve Gezondheid, kunst en creativiteit als middel tot empowerment en mentortrajecten voor psychisch kwetsbare jongeren.

16

projecten

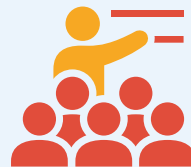
2.641

deelnemers

398

vrijwilligers

2

kennisbijeenkomsten

En we gaan door met de groei van de Herstel Dichtbij-beweging!

Op 1 april 2025 is Herstel Dichtbij - Samen Groeien gestart. Aan het vervolgprogramma nemen de komende drie jaar 23 startende zelfregie- en herstelinitiatieven, verspreid over heel Nederland (en Curaçao!) deel.

Daarmee komt de zo gewenste landelijke dekking van zelfregie- en herstelinitiatieven weer een stap dichtbij en kunnen nog meer mensen dichtbij huis terecht voor hun herstel.

